

MURHA SYDÄNYÖLLÄ

Marie Bengts

BAZAR

Marie Bengts

**MURHA
SYDÄNYÖLLÄ**

Suomentanut Katariina Kallio

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Katariina Kallio
Ruotsinkielinen alkuteos *Inferno i snö*
Copyright © **Marie Bengts, 2021**
First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden
Published in the Finnish language by arrangement
with Bonnier Rights, Stockholm, Sweden

ISBN 978-952-376-764-5

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Taitto Keski-Suomen Sivu Oy
Painettu EU:ssa

Ken tästä käy, saa kaiken toivon heittää.

Dante Alighieri, *Jumalainen näytelmä*,
Inferno, helvetin portti, suom. Eino Leino

LUMI-INFERNON VANGIT

HALLERUMIN TILAN ASUKKAAT

Berta Strandberg, Strandbergin sisarussarjan keskimmäinen.
Caesar-isän seuraaja kirjailijatalo Infernon johdossa.

Elvira Strandberg, vanhapiika. Berta ja Gabriel Strandbergin isosisko.

Augusta Strandberg, tunnetaan myös nimellä *Emännöitsijä*.
Aiemmin vastannut taloudenpidosta, nyttemmin invalidisoitunut. Caesarin sisar ja Strandbergin kolmen sisaruksen täti.

Hilding Knutsson, autoilija. Kasvanut maatilalla Caesarin suojattina. Johtaa nykyisin taksiyritystä tilalta käsin.

Ulf Ängdal, kirjailija. Niin ikään Caesarin suojatti. Tällä haavaa kirjailijatalo Infernon ainokainen asukas.

Lizzie, Gabriel Strandbergin tytär tämän ensimmäisestä avioliitosta Rebecka Strandbergin kanssa.

Pierre, Lizzien isovelji. Asuu viikot sisäoppilaitoksessa Kalmarissa.

Magda Josefsson, kotiapulainen, kotoisin Borgholmista.

LUMIMYRÄKÄN AIKAAN HALLERUMISSA

MAJAILEVAT VIERAAT

Arvid Svensson, tuttujen kesken *Niitty-Arvid*. Kivenmurskaaja ja harrastelijaparturi. Vannoutunut poikamies.

Per-Arne Lagerkvist, Räcklingens seurakunnan rovasti. Caesar Strandbergin hyvä ystävä.

Wilhelmina Lagerkvist, ruustinna. Hyväntekijä ja Öölannin kirkollisen ompeluseuran kantava voima.

Gabriel Strandberg, tehtailija. Caesarin ainoa poika ja Strandbergin sisarussarjan kuopus. Liikemies, Borgholmin Kalasäilyke -nimisen tehtaan omistaja. Leski, toisissa naimisissa.

Nuori rouva Strandberg, Gabriel Strandbergin toinen, melko vastikään vihitty vaimo. Syntyjään skoonelainen. Asuu puolisonsa kanssa Borgholmissa.

SUOJAA ETSIVÄT KUOKKAVIERAAT

Hannah Lönn, tukholmalainen vaatesuunnittelija. Tunnetaan nykyisin paremmin rikoksia ratkovana harrastelijasalapoliisina.

Lilly Gustavsson, Hannahin täti, asuu Smoolannissa pienessä Enebyn taajamassa.

Einar Andersson, öölantilainen maanviljelijä ja perheenisä.

POISNUKKUNEITA MUTTA SILTI LÄSNÄOLEVIA

Caesar Strandberg, patriarkka ja Dante-asiantuntija.

Rebecka Strandberg, Gabriel Strandbergin ensimmäinen vaimo, Lizzien ja Pierren äiti.

Öölantilainen merkkimies tuli-infernon uhrina

Poliisi tutkii: onnettomuus vai murhapoltto?

Maankuulu Dante-asiantuntija Caesar Strandberg menehtyi tulipalossa tilallaan Hallerumissa myöhään keskiviikkoiltana. Eläkkeelle jäänyt opettaja ja kirjallisuusmies Strandberg oli ollut talonsa päätysiiven yläkerrassa, kun tuli pääsi irti rakennuksen alakerrassa. Palon havainnut asukas hälyytti palokunnan ja aloitti sammutustyöt, mutta sankka savu vaikeutti sammutusta. Palomiehet saivat tulen nopeasti kuriin, sillä Öölannissa viime aikoina riehunut pyromaani on antanut heille valitettavan monta harjoitusmahdollisuutta. Liekit eivät päässeet talon yläkertaan saakka toisin kuin myrkylliset savukaasut, jotka koituivat Caesar Strandbergin kohtaloksi.

Poliisi ei ole toistaiseksi saanut selville, onko kyse onnettomuudesta vai tuliko Strandbergista tuhopolttajan ensimmäinen uhri. Tätä kirjoitettaessa tiedetään, että palo sai alkunsa talon kerosiinivarastosta.

Strandbergin perhe on viime aikoina joutunut kohtaamaan muitakin tragedioita. Vasta toissa talvena rouva Rebecka Strandberg katosi ratsastusretkellä lumimyrskyssä, eikä häntä sinnikäistä etsinnöistä huolimatta löydetty. Rouvan arvellaan pudonneen meren rannassa hevosen selästä ja harhautuneen heikoille jälille. Hänet julistettiin kuolleeksi vuoden päästä katoamisesta.

Caesar Strandbergin muistokirjoitus julkaistaan lähiaikoina.

Ölandsposten, perjantaina 24. toukokuuta 1957

LAUANTAI

21. JOULUKUUTA 1957

ENSIMMÄINEN LUKU

Helvetti repesi, kun he olivat keskellä öölantilaista kalkkikiviylänköä. Färjestadenin satamasta lähdön jälkeen tuuli oli jatkuvasti yltynyt, ja nyt lunta pyrytti joka suunnasta niin, että karu maisema peittyi valkeaan verhoon. Hannah Lönn käynnisti auton tuulilasinpyyhkijät, etsi turhaan katseellaan tienviittoja ja yritti laskea, kuinka pitkä matka vielä oli ajettavana Borgholmiin ja Paratiisi-nimiseen täysihoitolaan, jonne hän ja Lilly-täti olivat menossa joulunviettoon. Hannah arveli, että jäljellä oli vajaat kymmenen kilometriä, joista Volkkari kyllä suoriutuisi mallikkaasti jopa tässä kelissä. Hän oli tyytyväinen, että järki oli voittanut turhamaisuuden ja hän oli hankkinut uudet talvirenkaat sen sijaan että olisi hassannut rahat somaan matkalaukkuun. Lilly-täti reagoi tilanteeseen synkemmin, joskin varsin epäloogisesti: hän voihi vuoroin sitä, ettei täysihoitolaakaan vielä näkynyt, vuoroin taas sitä, että vauhti oli liian kova. Hannah hädin tuskin kuuli, sillä suurin osa valitusvirrestä jäi moottorin papatuksen ja tuulilasinpyyhkijöiden kirskunalle. Laivamatka Kalmarista oli ollut hankala jääsohjon ja kovan tuulen vuoksi, ja liikennöinti olikin loppupäiväksi keskeytetty. Lilly oli aluksi iloinnut siitä, että he ehtivät viimeiseen lauttaan, mutta ääni muuttui kellossa, kun täti tajusi, että he olivat jumissa Öölannissa. Takaisin ei päässyt.

”Eihän täällä näe eteensä”, täti sanoi ja pyyhki tuulilasiin tiivistynyttä huurua. ”Vaikka väliäkö hällä, täällä ei edes asu ketään – jos auto suistuu tieltä, jäädään luonnon armoille.

”Kyllä tästä perille päästään”, Hannah vastasi.

”Kuinka sinä voit semmoista luvata tämän tuulen ja tuiskun keskellä? Luulet liikoja ajotaidostasi”, Lilly mumisi itsekseen. ”Anteeksi, taisin olla epäreilu”, hän jatkoi katuvaana. ”Minähän tätä ehdotin. Jankutin Öölannin-matkasta ja rauhallisesta, huolettomasta joulunvietosta, mutta katin kontit, se siitä joulurauhasta.”

Lilly-täti oli tosiaan ylipuhunut Hannahin mukaan. Eräs tädin vanha ystävä oli vastikään hankkinut Borgholmista täysihoitolan ja kutsunut sinne muutamia vieraita harjoitukseksi ennen varsinaisen turistikauden alkua.

”Sinä tarvitset lepoa sen oopperamurhahässäkän jälkeen. Siellä maalla meitä passataan, sinun ei tarvitse sormea nostaa”, Lilly oli sanonut ja lisännyt pökköä pesään kuvailemalla Borgholmin pittoreskia kauneutta. ”Paikka on kuin luotu kiireettömiä kävelyretkiä varten.”

Hannah oli aluksi ollut vastahankaan. Työn puolesta hän tuskin lepoa kaipasi. Työkaleri oli tyhjentynyt, kiitos tädin mainitsemien hässäkien eli kohun, jota lehdistö oli lietsonut Hannahin selvitettyä muotinäytökseen liittyneen murhan. Vaikka Hannah todistettavasti osasi selvittää rikoksia, hän oli varsinaiselta ammatiltaan vaatesuunnittelija, ja vuokrat rahat oli tienattava ompelu- ja leikkuutöillä. Mainitun murhapaikoksen vuoksi hän oli tällä haavaa tilapäisesti kaikkien Tukholman suurimpien muotitalojen mustalla listalla, ja nyt alkoi olla pakko löytää uusia toimeksiantajia tai yksityisasiakkaita.

Se sen sijaan oli täyttä totta, että Hannah oli sekä ruumiillisesti että henkisesti aivan poikki. Hänen oli pakko päästä lepäämään ja kokoamaan ajatuksiaan, ja Öölannissa

saisi olla rauhassa. Lilly-täti oli kaikista perheenjäsenistä hänelle läheisin, ja joulunvietto tädin kanssa tarjosi hyvän syyn olla menemättä lapsuudenkotiin vanhempien ja veljien luo. Ja koska täti halusi viettää joulun Borgholmissa, Borgholm sai luvan kelvata myös Hannahille.

Hannahilla alkoi olla totinen kiire päästä perille, sillä savukkeet olivat vähissä. Färjestadenissa ei aika ollut riittänyt tupakkakioskin etsiskelyyn, mutta hän oli arvellut, että ajomatalla sellainen varmaan tulisi vastaan. Toive oli osoittautunut turhaksi. Färjestadenista lähdettyään he olivat toki ohittaneet kyliä, maalaistaloja ja tolkuttoman määrän kirkkoja, mutta ne olivat kaikki etäällä tiestä. Nyt he olivat keskellä autiota maisemaa, jossa ei ollut ainoatakaan rakennusta muutamaa tuulimyllyä lukuun ottamatta, ja nekin vähät katosivat lumimyräkkään. Volkswagenia riepotteleva tuulenpuuska sai Lilly-tädin kirkkaisemaan. Hannah puristi rattia tiukemmin ja vakuutteli, että kaikki oli kunnossa.

”Ei hätää, hyvin menee.”

Karussa maastossa ei ollut mitään, mikä olisi hillinnyt tuulen voimaa, ja lumi tanssi heidän ympärillään mieli-puolen lailla.

”Nyt alkaa jo hämärtaa”, Lilly sanoi. ”Näetkö sinä tietä? Minä en ainakaan.”

”Tilanne on hallinnassa”, Hannah sanoi, mutta hidasti vauhtia entisestään. Lilly oli oikeassa siinä, ettei tien reuna tahtonut nähdä. Tuulilasinpyyhkijät vonkuivat ja kitisivät kuin olisivat turhautuneina vaikeroineet, kun niistä ei ollut vastusta lasiin kasautuvalle lumelle. Hannah joutui tyynyttelemään paitsi tätiään myös itseään.

”Borgholmiin ei voi enää olla pitkä matka”, hän sanoi. ”Se hyvä puoli tässä sentään on, ettei keli voi tästä enää surkeammaksi muuttua.”

Ruustinna Lagerkvist näytti haukalta istuessaan Hallerumin salissa. Vaikutelma johtui terävästä nenästä, sillä kaikki muu ruustinnassa oli runsasta ja rehevää. Hän tarkasteli vihreävalkoraitaista räsymattoa suurennuslasi kädessään. Lopulta hän nosti katseensa ja julisti:

”Ensiluokkaista työtä, erinomaista kerrassaan. Elviran matoista tarjotaan aina suuria summia huutokaupoissa, ja tällä kertaa taitaa tulla ennätys.”

Arvon ruustinna nautti kaikkien suurta kunnioitusta. Hän oli saapunut harvinaiselle vierailulle Hallerumiin keskustellakseen tilan naisväen kanssa hyväntekeväisyshuutokaupasta. Miehet puolestaan nauttivat tahollaan perinteisestä joulunajan hiusten- ja parranleikkuusta.

Naisten joukossa oli myös nuori rouva Strandberg, vierailulla hänkin. Hän oli vajaa vuosi sitten mennyt naimisiin tehtailija Gabriel Strandbergin kanssa, mistä hyvästä kaikki sanoivat häntä nuoreksi rouvaksi. Gabbe, joksi tehtailijaa kutsuttiin, oli sisarusarjan nuorimmainen ja ainoa poika, iltatähti, kuten sanonta kuului. Neljäkymmentäkaksivuotias Gabbe oli kahdeksantoista vuotta vaimoan vanhempi. Häiden jälkeen morsian oli ajatellut, ettei ikaerolla ollut merkitystä, mutta nykyisin hän ei ollut asiasta enää yhtä varma.

”Matto näyttää erittäin hyvin tehdyltä”, nuori rouva Strandberg totesi, olihan hänenkin toki mattoa jotenkin kehuttava, vaikka räsymatot olivat hänestä kauhistus, rahvaan tavaraa, jota ei hänen kodissaan suvaittu.

Gabben vanhin sisar Elvira Strandberg nautti kiitoksen sanoista hypistellen papiljottikiharoitaan kuin ei olisi tiennyt, minne katsoa ja kuinka olla.

”Mukavaa kuulla, että tässä sentään jotain osaa, etenkin, kun kiitos tulee itseltään ruustinnalta”, hän sanoi.

Nuori rouva Strandberg koetti kestää tilannetta. Ei toki ollut ihme, että hän tunsii olevansa väärässä paikassa, sillä huoneessa olevat arvot daamit olivat yli kaksi kertaa hänen ikäisiään. Toisaalta Berta Strandberg oli tuskin mikään daami: älyköltä näyttävä sisarusparven keskimmäinen viit-tasi arvatenkin kintaalla naiselliselle turhamaisuudelle. Oli sinänsä yllättävää, että hän oli vaivautunut paikalle niinkin banaalin asian kuin hyväntekeväisyshuutokaupan vuoksi. Syynä oli varmaankin säädyllinen velvollisuudentunto, sillä jopa hän kunnioitti ruustinnaa.

Nuori rouva Strandberg oli silkasta kohteliaisuudesta koettanut muutamaa otteeseen osallistua keskusteluun, mutta vanhemmat naiset kohtelivat häntä kuin ilmaa. Vaikka hän kertoi tekevänsä mielellään ostoksia ja aikovansa huutaa tavaroita korkeaan hintaan, kukaan ei kuunnellut, vaan muut syventyivät keskustelemaan kynttilänvalannasta, virkatuista päiväpeitoista, lapasista, villasukista ja kirjotuista pöytäliinoista. Tämä ärsytti nuorta rouvaa. Hän ei ollut saanut osakseen minkäänlaista huomiota sen jälkeen, kun oli tullut ovesta sisään, vaikka juuri hän teki parhaansa ollakseen huoliteltu, edustuskelpoinen ja kunnollinen tehtailijan rouva. Tänään hän oli valinnut asukseen uuden, ompelijalla teetetytyn harmaan hameen ja jäänsinisen twinsetin sekä käynyt Borgholmissa kampaajalla. Vaivannäkö valui tässä seurassa hukkaan.

Gabbe oli tehnyt rumasti pakottaessaan hänet tulemaan tänne. Mies tiesi, kuinka huonosti hän viihtyi maatilalla ja miten ikävää tämä seura ja ympäristö hänestä oli. Hallerum oli kuin huuto menneisyydestä: jo olohuoneen sisustus oli malliesimerkki hienostuneisuuden puutteesta. Marmorista

ja pronssista tehtyjä esineitä oli survottu takanreunukselle kullattujen kynttilänjalkojen joukkoon, ja niiden takana oli kultakehyksinen peili. Kuten miltei kaikissa Hallerumin huoneissa, täälläkin seinät olivat kirjahyllyjen peitossa. Tauluille ei riittänyt tilaa, mutta johonkin oli sentään saatu mahtumaan muutama venetsialainen naamio ja järkyttävän ruma kirjontatyö, joka esitti Danten *Helvetin* suppiloa. Helvetin yhdeksän tason hirmuiset rangaistukset oli kuvattu yksityiskohtaisesti. Nuori rouva Strandberg oli ollut autuaan tietämätön koko Dantesta ja hänen helvetistään aina siihen päivään saakka runsas vuosi sitten, kun hän oli vastavihittynä vaimona vierailut Gabben kanssa ensimmäistä kertaa Hallerumissa. Hänen viaton huomautuksensa tuosta ”karmeasta taulusta” oli saanut aikaan ennalta aavistamattoman metelin. Caesar Strandberg oli läksyttänyt häntä perusteellisesti: kuinka rouva saattoi häpäistä huolella kirjottua työtä, joka oli sisaren kuukausia kestäneen uurasuksen tulos? Caesarin mukaan nuori rouva oli sivistymätön, ja tästä oli seurannut ikuisuuksia kestänyt luento taulun aiheesta. Muistivatko huoneessa olijat yhä tuon kömmähdyksen? Sekö oli heidän hyisen suhtautumisensa syy? Ehkä hän oli heille outolintu, liian nuori ja laitettu olento, jonka puheessa oli päälle päätteeksi skoonelainen korostus.

Hän tarkasteli vanhempia naisia vaivihkaa. Seurue istui puoliympyrässä takan edessä, ruustinna ja Elvira Strandberg sohvalla, joka oli hänestä katsoen vasemmalla. Oikeanpuoleinen sohva oli tyhjä. Berta Strandberg ja vanha mummeli, jota sanottiin Emännöitsijäksi, istuivat kumpikin nojatuoleissaan avotakan molemmin puolin. Emännöitsijä oli Caesar Strandbergin sisar, ja juuri hän oli kirjoanut tuon karmean kuvan. Hän oli tullut vanhuuttaan höperöksi ja nuokkui enimmäen aikaa. Berta Strandberg sen sijaan

vastasi hänen katseeseensa. Nuori rouva Strandberg tunsi jääneensä kiinni ja hymyili, kuten aina kokiessaan olonsa epämukavaksi. Kepeää sävyä tavoitellen hän sanoi:

”Täällä on kuulkaa kalseaa, taidan hiukkasen palella. Voisiko takkaan sytyttää tulen?”

Nuori rouva rakasti takkatulta. Ehkä nytkin tuli kohtentaisi tunnelmaa. Ruustinna ja Elvira Strandberg olivat uppoutuneet keskusteluun eivätkä lotkauttaneet korvaansa hänen sanoilleen, mutta Berta Strandberg kuuli sanat. Hän nyrpisti nenäänsä ja soi pitkän katseen ennen kuin vastasi:

”Mitä nuori rouva sanoikaan? Toivooko hän takkatulta?” Miehkekästä olemuksesta huolimatta Berta Strandbergillä oli korkea ja kimakka ääni. Hän koetti kai käydä älyköstä, mutta taisi oikeasti olla vain suunnattoman hölmö.

”Takkatuli olisi oikein viihtyisä”, nuori rouva Strandberg sanoi nyökytellen varmuuden vuoksi liioittelevasti.

”Tulta ei sytytetä ennen iltaa”, Berta Strandberg sanoi. ”Nuori rouva olisi saanut pukeutua lämpimämmin, tuo villatakki on ohut ja epäkäytännöllinen.”

Hitto mikä apina.

”Kyllä sillä Borgholmin huvilassa tarkenee. Unohdin vallan, miten täällä Hallerumissa vetää.” Nuori rouva Strandberg käänsi uhmakkaasti katseensa kohti ikkunaa. Ulkona tuli lunta oikein pyryttämällä. ”Ei ihme, että on kylmä, tuollahan on karmeaa sää.”

Puhe kaikui kuuroille korville. Berta nappasi mielenosoituksellisesti pöydältä lehden ja alkoi lukea. Nuori rouva Strandberg ei enää kestänyt, hän halusi kotiin. Kello oli puoli kolme, Gabben tukanleikkuu oli varmaan jo valmis. Rouva katsoi kaihoisasti ainoaa esinettä, jota tässä huoneessa arvosti. Jos hän vain saisi soittaa tuota korkeaa pianoa ja

näyttää kykynsä, ehkä nämä muut vihdoinkin osaisivat arvostaa häntä. Valitettavasti tilan asukkailta puuttui tyytyn musiikillinen sivistys: virittämätöntä pianoparkkaa kohdeltiin kuin mitä tahansa huonekalua, jonka ainoana tehtävänä oli tarjota lisää laskutilaa mauttomille koriste-esineille ja kirjapinoille. Pölyjen pyyhkiminen oli Hallerumissa takuulla painajaismaista puuhaa. Vaikka se kyllä oli ihan oikein tšekäläiselle pikku kotiapulaiselle, joka teki itseään tykö Gabelle mieltä kääntävällä tavalla. Tuo hupakko oli yksi syy lisää inhota Hallerumia. Magda-neiti oli saman ikäinen kuin hän, mutta siihen yhteneväisyydet päättyivätkin. Palvelustyttö oli kopea ja röyhkeä. Hän ei juuri nähnyt vaivaa huolitellakseen ulkonäköään mutta näytti siitä huolimatta olevan miesten mieleen, ja herrat tituleerasivatkin häntä ”suloiseksi Magda-neidiksi”. Jopa Gabben molemmat koiranpennut heiluttivat iloisesti häntäänsä Magdan nähdessään. Nyt Gabbe, tuo hölmöläinen, oli luvannut Magda-neidille kyysin tämän vanhempien luo Borgholmiin, ja tyttö pakkasi epäilemättä paraikaa kapsäkkiään.

Automatkasta tulisi varmasti piinallinen.

Ikkunan takana pyry yltyi, mikä antoi hyvän verukkeen katkaista vierailu. Toivottavasti kotiapulainen ei vielä olisi ehtinyt pakata laukkuaan.

”Ulkona on todella huono sää. Meidän on Gabben kanssa viisainta lähteä kotiin päin”, nuori rouva sanoi.

Toiset teeskentelivät, etteivät kuulleet. Pahuksen koppelot.

Onneksi Gabbe oli päättänyt häiden jälkeen asettua asumaan Borgholmin taloon omistamansa säilyketehtaan läheisyyteen. Ja vielä parempi oli, että Gabben mukulat Lizzie ja Pierre jäivät Hallerumiin. Gabben siskojen mielestä se oli ainoa ajateltavissa oleva järjestely, sillä Hallerum

oli lasten elämän kiinnekohta, ja Pierre sitä paitsi asui viikot sisäoppilaitoksessa Kalmarissa. Nuori rouva Strandberg ei olisi suin surminkaan asunut Hallerumissa. Sen lisäksi, että asukkaat olivat sietämättömiä, koko paikka oli maailman ääressä kaukana kaikesta sivistyksestä. Täällä ei ollut mitään ajanvietettä, ei edes televisiota. Hän vihasi karuja ja rumia öölantilaisia maisemia ja kaipasi Skoonen länsirannikon kauniita ylänköjä.

Hän korotti ääntään saadakseen muiden huomion.

”Eivätköhän herrat jo ole valmiita. Haluan lähteä kotiin ennen kuin sää tuosta vielä pahenee.”

Kukaan ei tietenkään vastannut, mutta vanha muori sentään tiiraili unenpöpperöisesti. Hän näytti koettavan sanoa jotain, ja nuori rouva hymyili hänelle rohkaisevasti. Suurella vaivalla muori sai suustaan sanan: ”Rebecka.”

Ämmänrähä.

Muut naiset hiljenivät. Keskinäinen vilkuilu vahvisti tilanteen kiusallisuuden. Nuori rouva Strandberg mietti, johtuiko vanhuksen tokaisu höperyydestä vai silkasta ilkeydestä.

”Emännöitsijä hyvä, tuo tuossa on Gabben uusi rouva, ei Rebecka”, Elvira Strandberg sanoi.

”Nyt riittää.” Nuori rouva Strandberg koetti peittää loukkaantumisensa. ”Tahdon kotiin, ennen kuin lumimyrsky puhkeaa.”

”Rouva sanoo, että tuuli yltyy lumimyteriksi”, ruus-tinna tulkki muorille. ”Emännöitsijä ei oikein ymmärrä skoonea.”

”Eipä kukaan muukaan”, Berta Strandberg sanoi. Ruus-tinna tähysti ikkunasta ulos.

”Kieltämättä tuolla pyryttää ja tuulee”, hän sanoi. ”Kyllä väitteeseen on yhdyttävä. Nuori rouva on hyvä ja

käy ilmoittamassa miehille.” Suorasukainen komentelu ärsytti nuorta rouva Strandbergia, ja pian hän sai lisää vettä ärtymyksensä myllyyn.

Eteishallissa soi puhelin.

”Nuori rouva voi vastata, puhelu koskee varmaan Knutssonin taksikyytejä”, Berta Strandberg sanoi. ”Rouva koettaa nyt puhua selkeästi, siinä kaikki. Ei tarvitse kuin ottaa tilaus vastaan ja merkitä muistiin. On teistäkin sitten jotain hyötyä”, Berta Strandberg jatkoi nuoren rouvan koettaessa vastustella. ”Puhelimen vieressä on kynä ja lehtiö.”

*

Suuri jouluparturointi oli ainoa Caesar Strandbergin traditio, jota hänen Gabbe-poikansa osasi arvostaa. Miehet kokoontuivat muutamaa päivää ennen joulua Hallerumiin, ja joukkoon kuului myös Caesarin lähin ystävä rovasti Lagerkvist. Gabbe tuskin muisti Niitty-Arvidiksi kutsutun harrastelijaparturin oikeaa nimeä. Mies asui Borgen niityn tuntumassa yhdessä kahden veljensä ja sairaalloisen äitinsä kanssa, ja perhettä kutsuttiin ”niittyväeksi”. Arvid teki ruumiillista työtä, hänellä oli veljiensä kanssa yritys, joka kaivoi maasta kiviä ja myös räjäytti niitä, jos tarve vaati. Lisäksi Arvid toimi vapaapalokunnassa ja lumiaurapartiossa. Sivutöinään hän lisäksi leikkasi miesten hiuksia: kotikäynneillä laukusta löytyi hiustenleikkuukone, saksit ja harja.

Perinteen mukaan suuri jouluparturointi suoritettiin aina huoneessa, jonka Caesar oli nimennyt herrain salongiksi. Tila oli sisustettu niin, että siellä saattoi sekä opiskella että seurustella, ja se toimi myös tupakkahuoneena. Tänäpäin siitä oli tehty parturin salonki. Niitty-Arvid oli rullannut huoneen kaksi suurta itämaista mattoa syrjään, jotta ne eivät tulisi

täyteen hiuksia, ja nostanut paljastuneelle lattialle selkänojallisen tuolin. Hän hoiti asiakkaansa arvojärjestyksessä alkaen rovasti Lagerkvistista. Tämän jälkeen tulivat Gabbe, Gabben poika Pierre, kirjailija Ulf Ängdal ja niin edespäin. Arvoasteikon pohjalla, jos tämmöinen sanonta sallitaan, oli talonmiehen ja autonkuljettajan virkaa toimittava Hilding Knutsson. Nyt hän solmi esiliinan kaulaansa vaatteidensa suojaksi ja istahti tuoliin Niitty-Arvidin parturoitavaksi.

Asiaan kuului, että parturointi vei oman aikansa. Miehet pitivät välillä snapsitaukoja, ja Niitty-Arvid tarinoi hullunkurisista sattumuksista kivenmurskaajan ja metsästäjän uransa varrelta. Hän oli parasta aikaa kertomassa tarinaa heidän yhteisen tuttavansa viimeisimmästä uroteosta. Jahdissa oltaessa oli suorastaan tapana ottaa naukku, kun istuttiin passissa, mutta tuttava oli ehtinyt jo ottaa lämmikettä muutenkin:

”Ensimmäinen huti oli nuori hirvenvasa, johon hän ei osunut, vaikka se istui melkein hänen polvellaan. Muutamaa tuntia myöhemmin kävi päin vastoin. Hän ryntäsi varoittamatta eteenpäin ja ampui monta laukausta suoraan metsään luultuaan saaneensa jyvälle jättimäisen eläimen. Me muut tosin emme nähneet mitään.”

Gabbe mylvi naurusta. Niitty-Arvid oli voimamies hänen makuunsa, ja Gabella oli enemmän yhteistä hänen kuin muiden huoneessa olevien miesten kanssa. Sen lisäksi, että Arvid oli mainio tarinaniskijä, hän oli suorasukainen ja konstailematon mies, joka karttoi filosofisia pohdintoja ja tekoälyllistä jaarittelua. Hänen olemuksensa ja juttunsa miellyttivät useimpia, ja jopa kirjailija Ängdalin suu venyi hymyyn metsästysanekdootin kohdalla, vaikka tarina muuten olikin hänen makuunsa liian heppoinen. Ulf Ängdal oli siipeilijä, verenimijä, joka kuppasi muut tyhjiin. Hän oli

ollut Caesarin viimeisin suojatti osana ”lupaavien” kirjailijoiden jatkumoa, asunut ja einehtinyt ilmaiseksi Halle-
rumissa saadakseen kirjoitusrauhaa ja mahdollisuuden
nauttia Caesarin kokoelmista ja *Jumalaisesta näytelmästä*.
Paitsi että Ängdal oli majoittunut Hallerumissa jo miltei kolme
vuotta, tämä pirulainen oli saanut myös stipendin. Caesarin
mukaan Ängdal oli ”kirjailija Luojan armosta, suuri lupaus
ja todennäköisesti uusi Strindbergimme”. Gabbe ei voinut
tajuta, kuinka kolmekymmentäviisivuotiaasta miehestä
saattoi käyttää nimitystä ”lupaus”, kun tämä oli kymme-
nessä vuodessa onnistunut päkistämään ainoastaan yhden
kirjan, ja silläkin oli mitä hölmöin nimi: *Ylängöllä eivät ruu-
sut kasva*. Miehen oli turha väittää olevansa kirjailija, jos ei
kerran koskaan kirjoittanut. Hän lähellä pasteeraili ja vanui
ympäriinsä raskasmielisen näköisenä jaaritellen kirjoittami-
sestaan. Kirja, jonka parissa hän työskenteli – Gabbe oli
kuullut tämän niin monta kertaa, että osasi tahtomattaan
jutun jo ulkoa – oli moderni, osittain omaelämäkerrallinen
tulkinta Danten näytelmästä. Sen naurettava työnimi oli
Eloni vaellus verisellä ylängöllä. Ängdal oli tarkka siitä, että
kirjojen nimissä oli aina jokin viittaus Öölantiin.

Kirjailija oli vihjaissut, kuka oli kirjassa esiintyvän
Beatricen, Danten suuren rakkauden, esikuva: hän oli
Gabben ensimmäinen vaimo Rebecka. Ajatus lisäsi Gabben
raivoa entisestään. Aivan kuin ei olisi ollut kyllin siinä, että
ukko Caesar oli suosinut Ängdalin kaltaista torveloa ohi
omien verisukulaistensa! Gabbe oli ollut suvun kaivattu
poika, sisarusparven kolmas ja nuorin, ja aina koulun alkuun
asti isä oli kannustanut häntä, mutta sitten tilanne muuttui.
Kaikki, mihin Gabbe ryhtyi, tuotti aina isälle pettymyksen.
Gabbe tunsu jo varhain vetoa numeroiden maailmaan, hänellä
oli laskupäätä ja jo nuorena silmää liiketoiminnalle. Caesar

puolestaan ei piitannut talousasioista eikä katsonut suopeasti sitä, että Gabbe valitsi toisenlaisen tien eikä jaksanut heittäytyä tunteja kestäviin, älyllisiin pohdintoihin Danten *Helvetin* tasoista. Toisin kuin isänsä Gabbe oli liikemies, ja pahuksen hyvä olikin. Caesarin hassatessa suvun omaisuutta kaiken maailman kuokkavieraisiin Gabbe osti Borgholmista vanhan säilyketehtaan pilkkahintaan ja perusti Borgholmin Kalasäilyke-nimisen yrityksen, joka oli nykyään alansa markkinajohtaja. Tuotteiden edullisuudesta huolimatta säilykkeiden kate oli hyvä: Gabben oli onnistunut pitää sekä raaka-aine- että työvoimakustannukset pieninä. Hän oli luonut omaisuuden saamatta isältään minkäänlaista kannustusta tai arvostusta. Ukko olisi takuulla testamentannut Hallerumin työtä vieroksuville runoilijanplantuille, jos se olisi ollut mahdollista. Onneksi ei ollut, vaan ohjat olivat nyt Gabben käsissä.

Kävi ilmi, että onneton kirjailija löysi kuin löysikin kirjallisia viittauksia metsästyksen, hän oli ilmeisesti penkonut mielensä arvotonta romukoppaa huolella.

”Jo Strindberg kuvaa metsästystä jaloksi ja miehekkääksi huvitukseksi”, Ängdal sanoi rykäisten. ”Jaloksi huvitukseksi niin kauan kuin siihen liittyi lojaali aikomus antaa viholliselle täysi vapaus puolustautua tai paeta, mutta vihollinen, joka on varustettu linnun siivin tai jäniksen pitkin koivin, ei sieluni silmissä ole puolustuskyvytön.” Ängdal teki kädessään pistoolin ja osoitti sillä Gabbea. ”Miehekäs huvitus, koska miehen velvollisuus oli ennen ja on yhä pystyä tappamaan ja katsomaan verta, kun on tarvis, jottei tulisi itse surmatuksi niiden tähden, joita hänen tulee puolustaa...”

”Ei se silti oikeuta olemaan metsästyksen aikana tolkuttomassa humalassa ja täyttämään metsää haavoittuneilla elämillä”, sanoi autonkuljettaja Knutsson, metsästämistä vastustava iankaikkinen ilonpilaaja.

KAIKKI OVAT EPÄILTYJÄ

Muutama päivä ennen joulua vuonna 1957 Hannah Lönn on tätinsä Lillyn kanssa matkalla Öölantiin viettääkseen joulunpyhät Paratiisi-nimisessä majatalossa. Matka kuitenkin katkeaa yllättävän lumimyrskyn vuoksi, ja kaksikko joutuu hakeutumaan suojaan yhdessä matkalta kyytiin ottamansa Einar-liftarin kanssa. Kolmikko päätty goottilaishenkiseen Inferno-nimiseen majataloon, jonka pitäjien ja vieraiden välillä vaikuttaa olevan outoa jännitettä.

Hannah ja Lilly haluaisivat jatkaa matkaa niin nopeasti kuin mahdollista, mutta lumimyrsky tekee sen mahdottomaksi. Pian käy myös ilmi, että Einaria epäillään hiljattain kylässä tapahtuneesta tuhopolttojen sarjasta. Hannah ja Lilly ovat jumissa epäilyn tuhopolttajan kanssa, ja kun majatalosta vielä löytyy ruumis, todelliset vaaranpaikat ovat selvästi vasta edessä.

Murha sydänyöllä jatkaa **Marie Bengtsin** hurmaavaa dekkari-sarjaa, jonka päähenkilönä seikkailee kansainvälisestä muoti-suunnittelijan urasta haaveileva Hannah Lönn.